

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-30/2006/4.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Prometheus Tüzeléstechnikai Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (Budapest) kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett az **E-Partner Energetikai Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (Szeged), valamint a **HEBÜ Hőszolgáltató és Energetikai Berendezéseket Üzemeltető Korlátolt Felelősségű Társaság** (Szeged) – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Prometheus Tüzeléstechnikai Rt. megvásárolja az E-Partner Energetikai Szolgáltató Kft. Szentesen és Baján található kogenerációs gázmotoros kiserőműveit, illetve a Szegeden található kazánját, továbbá a HEBÜ Hőszolgáltató és Energetikai Berendezéseket Üzemeltető Kft. békéscsabai kazánját.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) A Prometheus Tüzeléstechnikai Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: Prometheus Zrt.) és az E-Partner Energetikai Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: E-Partner Kft.) 2006. január 30. napján „Projekt-adásvételi Megállapodást” (a továbbiakban: Első Megállapodás) kötöttek egymással, amelynek értelmében a szerződő felek megállapodtak az E-Partner Kft. Első Megállapodás mellékletében tételesen meghatározott vállalkozásrészei Prometheus Zrt. általi megvásárlásáról. Részleteiben
 - a) a Hungerit Rt. 6600 Szentés, Attila u. 3. szám alatti székhelyén üzemelő 1168 kW villamos teljesítményű TEDOM CAT 1200 típusú gázmotor, amelynek funkciója a feldolgozó üzem hőellátásának a biztosítása hosszú távú energiaszolgáltatási szerződés alapján;
 - b) az Első Magyar Kenderfonó Zrt. 6724 Szeged, Londoni krt. 3. szám alatti telephelyén létesített közepnyomású gáztüzelésű kazánház, amely gőzt állít elő az üzemcsarnokok fűtésének kielégítése érdekében, egyidejűleg a Prometheus átveszi a kazánház üzemeltetésére vonatkozó feladatokat is, amelyeket eddig az E-Partner Kft.-vel kötött szerződés alapján a HEBÜ Hőszolgáltató és Energetikai Berendezéseket Üzemeltető Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: HEBÜ Kft.) látott el;
 - c) a Bajai Kórház 6500 Baja, Rókus u. 10. szám alatti épületében üzemelő 500 kW villamos teljesítményű BAG 750 G típusú gázmotor, amelynek funkciója a kórház hőellátásának a biztosítása hosszú távú energiaszolgáltatási szerződés alapján oly módon, hogy a gázmotor az Első Megállapodás aláírásának az időpontjában a Prometheus Zrt. részére szolgáltatott hőt, míg a kórház hőellátására vonatkozó szerződés a Prometheus Zrt. és kórház között áll fenn.

A szegedi projekthez hozzátartozik még a kendergyár világítási rendszerének Prometheus Zrt. általi átvétele is. Ezt a rendszert az E-Partner építette ki a korábban használt izzók lecserélésével, lényegében egy beruházást valósított meg az ügyfél részére, mely beruházást az ügyfél világítási szolgáltatási díj fizetésével ellentételez a szerződés fennállása alatt és végül a szerződésben meghatározott értéken kerül a tulajdonába a szerződés lejártát követően.

- 2) Ugyancsak 2006. január 30. napján a Prometheus Zrt. és a HEBÜ Kft. „Projekt-adásvételi Megállapodást” (a továbbiakban: Második Megállapodás) kötöttek egymással, amelynek értelmében a szerződő felek megállapodtak a HEBÜ Kft. Második Megállapodásban meghatározott vállalkozásrésze Prometheus Zrt. általi megvásárlásáról, nevezetesen a Bonduelle Nagykorös Kft. békéscsabai telephelyén található fűtőmű (kazánház és kapcsolódó berendezések) megvásárlásáról.
- 3) A Megállapodások alapján a Prometheus Zrt. megvásárolja az E-Partner Kft. 2 kiserőművét és a HEBÜ Kft. és az E-Partner Kft. 1-1 hőenergiát előállító kazánját. Az E-Partner Kft. szentesi és bajai kiserőműve (a két gázmotor) hőenergia mellett kapcsoltan villamos-energiát is előállít, azaz kogenerációs erőmű, míg az E-Partner Kft. szegedi és a HEBÜ Kft. békéscsabai kazánjai kizárólag hőenergiát állítanak elő (a Megállapodások tárgyát képező gázmotorok és kazánházak a továbbiakban együtt: Vállalkozásrészek).

- 4) A Prometheus Zrt. 2006. február 27-én benyújtott kérelmében az 1) és 2) pont szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.

II.

Az összefonódás résztvevői

A Dalkia-csoport

- 5) A Prometheus Zrt. a franciaországi Dalkia SAS által irányított vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Dalkia-csoport) tagja. A Dalkia-csoporthoz a Prometheus Zrt. és az általa irányított vállalkozások (a továbbiakban együtt: Prometheus-csoport) mellett további magyarországi vállalkozás nem tartozik, a Dalkia-csoport külföldön honos tagjai a Magyar Köztársaság területén 2005. évben nem értek el nettó árbevételt.
- 6) A Dalkia SAS két - egyaránt franciaországi – vállalkozás, a Veolia Environment SA (a továbbiakban: Veolia) és az Electricité de France (a továbbiakban: EdF) közös irányítása alatt áll.
- 7) A Veolia által irányított Veolia-csoport Magyarországon kizárólag olyan tevékenységeket folytat (víz-csatornaszolgáltatás, hulladékgazdálkodás), amelyek semmilyen formában nem kapcsolódnak a Vállalkozásrészek tevékenységéhez.
- 8) A Prometheus-csoport közintézmények, lakóépületek, irodaházak és ipari létesítmények infrastrukturális szolgáltatásait – főként a hőszolgáltatást – biztosítják, a szükséges feltételek kialakítása mellett, a folyamatos üzemeltetést is ellátva. A Prometheus-csoport hőszolgáltatást és/vagy hőtermelést az ország több településén végez, Szegeden, Szentesen, Baján és Békéscsabán azonban nem. A termelt villamosenergiát az adott településen tevékenykedő villamosenergia-szolgáltató vállalkozás vásárolja meg.
- 9) A Prometheus-csoport tagjainak 2005. évi együttes nettó árbevétele – az egymás közötti forgalom nélkül – meghaladta a 15 milliárd forintot.
- 10) A Prometheus-csoport részesedése az országos villamosenergia termelésből valamivel magasabb mint 1,4 százalék, míg a távhőtermelésből országos szinten valamivel kevesebb mint 0,8 százalék.

E-Partner Kft.

- 11) Az E-Partner Kft. a DÉMÁSZ 100%-os tulajdonában álló vállalkozás, amelyet 1995. szeptember 1. napján hoztak létre. A DÉMÁSZ-t 60,91%-ban az EdF irányítja. A társaság célja, hogy a DÉMÁSZ úgynevezett ESCO programjában (multi energetikai megoldások értékesítése, finanszírozása) a már üzemelő projektek működtetését végezze. Konkrétan a társaság energetikai szolgáltatást, üzletviteli tanácsadást és mérnöki tevékenységet végez.

HEBÜ Kft.

- 12) A HEBÜ Kft. az E-Partner Kft. 100%-os tulajdonában álló vállalkozás. A Társaságot még 1992. július 17. napján hozta létre a DÉMÁSZ, majd 2004 folyamán került az E-Partner Kft. tulajdonába. A társaság fő tevékenysége a gőz- és melegvízellátás, valamint kapcsolt villamosenergia termelés, amelyeket a szegedi telephelyén és a békéscsabai fióktelepén végez. A hőszolgáltatás mellett minimális mértékben egyéb vállalkozási tevékenységet is folytat, így például a HEBÜ Kft. végzi az E-Partner Kft. által megvalósított projektek, a DÉMÁSZ más leányvállalatai által fenntartott kiserőművek üzemeltetését és azok környezetvédelmi feladatainak az ellátását.
- 13) A Vállalkozásrészek által előállított áruk értékesítéséből – a nem a Vállalkozásrészek hasznosításával elért nettó árbevételt figyelmen kívül hagyva – az E-Partner Kft. és a HEBÜ Kft. 2005. évben 524 millió forint nettó árbevételt ért el a Tptv. 27. § (1) és (4) bekezdéseit is figyelembe véve.
- 14) A Vállalkozásrészek által értékesített villamosenergia illetve megtermelt hő (távfűtéshez kapcsolódó távhő) éppen meghaladja az országos villamosenergia értékesítés 1 ezrelékét, illetve az országos távhőtermelés 3 ezrelékét.

III.

Az érintett piacon egyes sajátosságai

- 15) A távhőpiac szolgáltatói oldalán jellemzően két szereplő van jelen: a távhőtermelő és a távhőszolgáltató. A két tevékenység végzése nem szükségszerűen válik ketté, az esetek többségében a távhő szolgáltatója rendelkezik saját távhőtermelő kapacitással is. A távhőtermelő, amennyiben ő maga nem szolgáltató is egyben, az általa előállított hőenergiát a távhőszolgáltató részére vagy ipari fogyasztó részére értékesíti. A távhőpiacra jellemző, hogy a nagykapacitású létesítmények mellett egyre nagyobb teret hódítanak a gazdaságos, kisebb kapacitású kapcsolt energiát előállító berendezések, mint a gázmotorok.
- 16) A távhőpiacon, mivel a távhőszolgáltatás vezetékes szolgáltatás, ahol egyszerre csak egy szolgáltató szolgáltat, gyakorlatilag kizárt a szolgáltatók közötti verseny. A távhőszolgáltatást igénybe vevő egyéni fogyasztók és ipari fogyasztók számára azonban léteznek helyettesítő fűtési rendszerek. A helyettesítő fűtőrendszerek piacán sok fogyasztó állította/állítja át fűtési rendszerét távhőről más alternatív fűtési módokra, mivel az általános fogyasztói vélemény szerint a távhőenergia ára átlagban 30 %-kal magasabb, mint az energia egyenértékes gázfűtés ára. A távfűtési rendszerek helyettesíthetők elektromos, gáz vagy egyéb fűtési rendszerrel, továbbá egyedi központi fűtéssel. A leválás anyagi ráfordítással is jár, amely nehezíti a helyettesítést, de meg nem akadályozhatja. Minden fűtésrendszeri változtatás beruházást igényel, a fűtési rendszerek (így a szolgáltatások) helyettesíthetősége a technikai megvalósíthatóságtól függ. Amennyiben a fűtési rendszer alkalmas az átállásra, a távfűtési szolgáltatások helyettesíthetők más szolgáltatásokkal.

17) A távhőszolgáltató rendszerek helyi jellegűek, nincsenek országosan vagy akár regionálisan egységes rendszerbe összekapcsolva. Jelentős eltérések vannak a hőforrásokban, a felhasznált tüzelőanyag fajtáiban, eltérőek a szolgáltatott távhő műszaki paraméterei és jelentős különbségek vannak a szolgáltatás műszaki feltételei között is. A távhőt az előállítás helyétől nem lehetséges nagyobb távolságra eljuttatni (hővesztés lép fel). Ezért távhő terméket a fűtőműtől vagy villamos energiával kapcsoltan hőt is termelő erőműtől csupán néhány tíz kilométeres távolságra lehet gazdaságosan szállítani és értékesíteni. A villamos áram terméket ezzel szemben az előállítás helyétől akár több száz kilométeres távolságra is lehet szállítani, az országos összefüggő távvezetési rendszeren.

18) A távhőtermelés nagyobb hányadát közcélú villamos erőművekben, illetve az áramszolgáltatók fűtőerőműveiben állítják elő, mind a két esetben kapcsoltan, villamos energiával együtt. A távhő egy kis hányadát fűtőművekben termelik. A távhő hőhordozó közege gőz vagy forró víz. A távhőszolgáltatás helyi közüzemi szolgáltatás, nincs országos összefüggő távvezetési rendszere. Elsősorban ott létesültek csak tisztán hőenergiát előállító fűtőművek, ahol erőmű közelségének hiánya miatt nem lehetett közvetlen csatlakozást kiépíteni és a beruházási összeg csökkentése érdekében nem létesült kapcsolt energia előállítására alkalmas berendezés.

IV.

Az engedélykérelmi kötelezettség

19) A Tpv. 23. § (1) bekezdés a) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha két vagy több előzőleg egymástól független vállalkozás része a vállalkozástól független másik vállalkozás részévé válik. A Tpv. 23. § (5) bekezdése alapján vállalkozásrésznek minősülnek az olyan eszközök vagy jogok, amelyek megszerzése elégséges a piaci tevékenység végzéséhez.

20) A Vállalkozásrészek az előzőeknek nem vitathatóan megfelelnek, továbbá az azt megvásárló Prometheus Zrt. a Tpv. 15. § (1) bekezdés b) pontja alapján a vállalkozásrészeket értékesítő E-Partner Kft.-től és HEBÜ Kft.-től független vállalkozásnak minősül, mert a DÁMÁSZ-nak és így az E-Partner Kft.-nek, illetve a HEBÜ Kft.-nek egyedüli, a Prometheus Zrt.-nek pedig a Veolia-val közös (közvetett) irányítója. Mindezek alapján a Vállalkozásrészeknek a Prometheus Zrt. által történő megvásárlása vállalkozások összefonódásának minősül.

21) A Tpv. 27. § (4) bekezdés szerint a vállalkozásrész esetében az azt értékesítő vállalkozás által az értékesített eszközök és jogok hasznosításával elért előző évi nettó árbevétel kell figyelembe venni.

22) Az összefonódással érintett vállalkozások (a Tpv. 26. §) közül a Prometheus-csoport 2005. évi nettó árbevétele önmagában meghaladta a tizenötmilliárd forintot, a Vállalkozásrészeké pedig az ötszázmillió forintot, ezért a kérelem szerinti összefonódáshoz a Tpv. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyre szükséges.

V.

Az engedélyezés

- 23) A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedélyt, ha az összefonódás nem hoz létre, vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását, vagy fejlődését az érintett piacon (Tpv. 14. §).
- 24) Az összefonódással érintett piac(ok)nak minősülnek mindazok, amely(ek)en az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki, melyek tekintetében a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió-, és konglomerátum hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. sz. – időközben 1/2005. sz. közleménnyel módosított – közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltak szerint.
- 25) A Versenytanács a Vállalkozásrészek tevékenységéből adódóan a távhő és a villamosenergia piacot vizsgálta részletesen. Ezek tekintetében
- az érintett áru piac (Tpv. 14. § (2) bekezdés) szempontjából
 - a) a villamosenergiának nincs ésszerű helyettesítő árúja;
 - b) a távhőnek ugyan elvileg lehet helyettesítője, de az esetleges ésszerű helyettesíthetőség részletes vizsgálatát a Versenytanács nem látta szükségesnek, mert a később részletezettek szerint a szűkebb (csak a távhőt) magában foglaló piac feltételezése mellett, sem jelentkeznek káros versenyhatások;
 - az érintett földrajzi piac (Tpv. 14. § (3) bekezdés)
 - c) a villamosenergia esetében Magyarország egész területe;
 - d) a távhőnél azonban – figyelemmel a korlátozott szállíthatóságra - legfeljebb egy-egy település.

Szolgáltatás megnevezése	Az összefonódásban résztvevő vállalkozás neve
Hőellátás- és távhőcélú termelés és szolgáltatás	1. Prometheus Rt.
	2. E-Partner Kft vállalkozásrésze
	3. HEBŰ Kft. vállalkozásrésze
	4. Dorog-Esztergom Erőmű Kft
	5. Promtávhő Szolgáltató Kft.
	6. Érdhő Távhő Termelő és Szolgáltató Kft.
	7. Kőbányahő Távhőtermelő és –szolgáltató Kft.
	8. RAS-HŐ Hőszolgáltató Kft.
Villamos energia termelés	1. Prometheus Rt.
	2. E-Partner Kft vállalkozásrésze
	3. Dorog-Esztergom Erőmű Kft.
	4. Kőbányahő Távhőtermelő és –Szolgáltató Kft.

- 26) A villamosenergia esetében az összefonódásnak kizárólag horizontális hatásai lehetnek, ami azonban a Prometheus-csoport és a Vállalkozásrészek együttesen 1,5 százalékos körüli országos piaci részesedése mellett nem ad alapot versenyaggályokra.
- 27) A távhő termelés-szolgáltatás tekintetében nem valószínűsíthető a versenyre káros horizontális-, vertikális-, portfólió- vagy konglomerátum hatás.
- 28) A Dalkia-csoportnak a Prometheus-csoporton kívüli tagjai nincsenek jelen a magyar piacon, ezért ebből a szempontból nem valószínűsíthetők káros versenyhatások.
- 29) Az összefonódás következtében a Vállalkozásrészekkel bővülő Prometheus-csoport egyik (közvetett) közös irányítója az EdF. Az EdF-csoportba tartoznak olyan vállalkozások, amelyek jelen vannak a magyarországi villamosenergia és távhő piacon (DÉMÁSZ Rt., EdF Rt.), ami általános esetben járhat káros versenyhatásokkal. Az adott esetben azonban a Vállalkozásrészek értékesítője az EdF-csoportba tartozó E-Partner Kft. és HEBÜ Kft. Ebből következőleg az EdF viszonylatában a káros versenyhatások elvileg kizárhatók, mert a piaci kapcsolatokat esetlegesen torzító irányítási kapcsolat szempontjából a Vállalkozásrészek „eltávolodott” az EdF-től: azokat jelenleg, mint az E-Partner Kft. és a HEBÜ Kft. részeit egyedül irányítja, az összefonódás megvalósulása esetén pedig a Prometheus Zrt. részeként a Veolia-val közösen.
- 30) A Prometheus-csoport másik (közvetett) közös irányítója a Veolia. A Veolia-csoport magyarországi tagjai azonban nem végeznek olyan tevékenységet, amelyek valószínűsíthetően a versenyre káros horizontális-, vertikális- vagy portfólió hatást eredményezhetnek.
- 31) A Vállalkozásrészek jelenleg is egy jelentős nemzetközi vállalkozás-csoporthoz tartoznak, ezért konglomerátum hatással sem kell számolni.
- 32) Mindezekre tekintettel a Versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdése szerinti jelen határozatában az összefonódást – a Tpv. 71. § (1) és (2) bekezdései alapján előterjesztett vizsgálói jelentésben foglalt indítvánnyal egyezően – engedélyezte.
- 33) A Versenytanács jelen eljárásában a Közleményben foglaltak alapján alkalmazta a Tpv. 63. § (3) bekezdés ac) pontját, amely szerint a határozatot 45 napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg, mely esetben az eljárási díj a Tpv. 62. § (1) bekezdése szerint kettőmillió forint.

VI.

Eljárási kérdések

34) A kérelmező az eljárás megindításakor a kettőmillió forintos eljárási díjat leróta, ezért az eljárási díj megfizetéséről nem kellett rendelkezni.

35) A Versenytanács a határozatát – a Tpv. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.

36) Az ügyfeleket megillető jogorvoslat a Tpv. 83. § (1)-(2) bekezdésein alapul.

Budapest, 2006. április 3.